

Op Volle Kracht: Het versterken van emotionele veerkracht bij jongeren in residentiële behandeling

Gepubliceerd: 04-11-2014 Laatst bijgewerkt: 21-04-2024

Primair:1. Onderzoeken of een kortdurend op CGT-gebaseerd groepsprogramma om emotionele veerkracht van jongeren te versterken effectiever is in het reduceren van symptomen van depressie en angst dan reguliere behandeling, bij jongeren tussen de 12-...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving nog niet gestart
Type aandoening	Stemmingsstoornissen en -afwijkingen NEG
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON41104

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Op Volle Kracht

Aandoening

- Stemmingsstoornissen en -afwijkingen NEG

Synoniemen aandoening

depressie, stemmingsstoornis

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Pluryn

Overige ondersteuning: ZONMW (subsidie Academische werkplaats Jeugd)

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: depressie, licht verstandelijke beperking (LVB), residential care, veerkracht

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

- Depressieve symptomen, vastgesteld door zelfrapportage, ouderrapportage en een klinisch interview met observatie

Secundaire uitkomstmaten

- Angst, vastvastgesteld door ouderrapportage en zelfrapportage
- Denkstijlen, vastgesteld door zelfrapportage
- Copingstijlen, vastgesteld door zelfrapportage
- Leefklimaat op de behandelgroep, vastgesteld door rapportage van adolescenten

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Gedragsproblemen van jongeren die in residentiële behandeling zijn binnen de jeugdzorg, jeugd-GGZ en orthopedagogische behandelcentra, hangen vaak nauw samen met internaliserende problematiek zoals depressie en angst (Birmaher et al., 2007; Harder, Knorth & Zandberg, 2006).

Van een systematische aanpak van internaliserende problemen in de jeugdzorg, jeugd-GGZ en orthopedagogische behandelcentra kan verwacht worden dat dit leidt tot een beter en sneller behandelsucces en ontwikkeling van jongeren (Granic, 2012). Binnen de jeugdzorg en orthopedagogische behandelcentra zelf zijn de behandelmogelijkheden voor internaliserende problematiek beperkt. Met het oog op het hoge percentage jongeren met internaliserende symptomen in de beschreven settings is het belangrijk dat jongeren getraind worden in de ontwikkeling van veerkracht, positieve cognitieve denkstijlen en attributies, en sociale-probleemoplossingsvaardigheden om de ontwikkeling van een klinische depressie te voorkomen. Momenteel is er in Nederland geen groepsprogramma voor jongeren in residentiële behandelsettings (inclusief LVb) voorhanden.

Doel van deze studie is de effectiviteit van een kort en laagdrempelig, op CGT-gebaseerd groepsprogramma binnen residentiële behandelsettings te onderzoeken dat beoogt de emotionele weerbaarheid van jongeren te versterken,

en daarmee de kans op ontwikkeling van een depressieve stoornis te verkleinen.

Doel van het onderzoek

Primair:

1. Onderzoeken of een kortdurend op CGT-gebaseerd groepsprogramma om emotionele veerkracht van jongeren te versterken effectiever is in het reduceren van symptomen van depressie en angst dan reguliere behandeling, bij jongeren tussen de 12-16 jaar die in residentiële behandeling zijn.

Secundair:

2. Onderzoeken of de interventie effectiever is in het bewerken van denkstijlen en copingstijlen (emotionele weerbaarheid) bij de beschreven doelgroep dan reguliere behandeling; en in hoeverre deze de effectiviteit medeënen.
3. Onderzoeken wat de effecten zijn van de interventie op het leefklimaat op de behandelgroepen;
4. Onderzoeken welke modererende factoren (behandelsetting, intelligentie, leeftijd, geslacht) van invloed zijn op effectiviteit van de interventie.

Onderzoeksofzet

Open gecontroleerd onderzoek, met willekeurige toewijzing aan condities (cluster randomisering), met blinde metingen

Toelichting:

Randomisatie vindt plaats op basis van natuurlijke leefgroepen zoals die bestaan in de residentiële zorg. Elke groep wordt gematcht aan een groep met een vergelijkbare populatie (LVB-niet LVB, overeenkomst in leeftijd en geslacht) binnen dezelfde setting (jeugd GGZ, jeugdzorg, orthopedagogische behandelcentra), zodat 10 gematchte paren ontstaan. Door willekeur wordt bepaald welke groep van elk paar de interventie krijgt, en welke groep reguliere behandeling.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Eén groep (N=84) ontvangt gedurende 8 weken wekelijks een 45 minuten durende sessie van het groepsprogramma 'Op Volle Kracht' (De OVK-groep). Eén groep (N=84) ontvangt reguliere behandeling, waarvan wekelijkse groepsbijeenkomsten deel uitmaken. Omschrijving interventie Op Volle Kracht: Op Volle Kracht is een geprotocolleerd programma bestaande uit 8 wekelijkse sessies van 45 minuten. De volgende vaardigheden worden getraind: - het herkennen en benoemen van gevoelens en gedachten - het herkennen van niet-helpende gedachten - het uitdagen van gedachten - het genereren van alternatieve (helpende) gedachten De bijeenkomsten bestaan uit groeps gesprekken, individuele- en groepsopdrachten en videofragmenten. Na elke sessie krijgen adolescenten een huiswerkopdracht mee die ongeveer 15 minuten duurt. Binnen de verschillende behandelsettings verblijven adolescenten in zogenaamde behandelgroepen van 8-10

personen, waarbinnen de residentiele behandeling uitgevoerd wordt door een vast team van sociaal werkers of verpleegkundigen. De interventie wordt uitgevoerd binnen deze natuurlijke behandelgroepen, door twee van de vaste sociaal werkers of verpleegkundigen die daarvoor een intensieve training hebben gevolgd.

Inschatting van belasting en risico

De belasting voor deelnemende adolescenten bestaat uit het invullen van vragenlijsten en een klinisch interview op de voor- en nametingen (3x 60 minuten), de interventie zelf bestaande uit 8 wekelijkse bijeenkomsten van 45 minuten met 15 minuten huiswerk.

Adolescenten en hun ouders worden bevraagd op depressieve klachten en suicidale ideaties; zij lopen het risico geconfronteerd worden met onverwachte ongunstige uitslagen op basis van deze assessments (bijv. aanwijzingen klinische depressie of angst, aanwezigheid van suicidale ideaties). Risico's en bijwerkingen van de interventie zelf worden niet verwacht.

Daar tegenover staat de a priori kans dat proefpersonen door het versterken van de emotionele weerbaarheid (a) stemmings- en angstklachten verminderen, en (b) op langere termijn, een lager risico lopen op het ontwikkelen van (internaliserende) psychiatrische problematiek.

Bovendien dient dit onderzoek een breder maatschappelijk belang in het voorkómen van toekomstige, of ernstiger, psychiatrische problematiek bij adolescenten, en de lasten voor de samenleving daarmee gemoeid zijn.

Contactpersonen

Publiek

Pluryn

Geert Grooteplein-Zuid 10
Nijmegen 6525 GA
NL

Wetenschappelijk

Pluryn

Geert Grooteplein-Zuid 10
Nijmegen 6525 GA
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)

Adolescenten (16-17 jaar)

Kinderen (2-11 jaar)

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- In residentiële behandeling binnen de Jeugd GGZ, jeugdzorg of in een orthopedagogisch behandelcentrum met lichte verstandelijke beperkingen
- Leeftijd tussen 10;0 -16;11 jaar
- IQ > 65

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- Gelijktijdige deelname aan een andere interventiestudie

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Actieve controle groep

Doel: Behandeling / therapie

Deelname

Nederland

Status: Werving nog niet gestart

(Verwachte) startdatum: 01-09-2014

Aantal proefpersonen: 168

Type: Verwachte startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 04-11-2014

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: CMO regio Arnhem-Nijmegen (Nijmegen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL49211.091.14